
WWW.EUCOMS.NET

<https://stowarzyszenie-rozwoju.eu/>

Maj 2022

SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA FORUM PSYCHIATRII ŚRODOWISKOWEJ I EUCOMS

Kraków 27-28 maja
2022

Forum
Psychiatrii Środowiskowej
Beneficjentów, Rodzin i
Profesjonalistów

DANE KONTAKTOWE DLA EUCOMS:
INFO@EUCOMS.NET

TELEFON: +31 6 12361342 - RENE KEET

DANE KONTAKTOWE:
STOWARZYSZENIA NA RZECZ ROZWOJU PSYCHIATRII I
OPIEKI ŚRODOWISKOWEJ:
biuro@stowarzyszenie-rozwoju.eu
TELEFON: +48 12 422 50 67

SPOTKANIE EUCOMS

EUROPEJSKA SIEĆ DOSTAWCÓW USŁUG W ZAKRESIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA POZIOMIE WSPÓLNOTOWYM

Forum Psychiatrii Środowiskowej
Beneficjentów, Rodzin i Profesjonalistów
Kraków, Polska
27-28 maja 2022

Organizatorzy

*Katedra Psychiatrii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej.*

Komitet naukowy

Przewodniczący:

*mgr Anna Bielańska, prof. Józef Krzysztof Gierowski,
Artur Kochański, dr Joanna Krzyżanowska-Żbucka, mgr Anna Liberadzka, dr hab.
Maciej Pilecki, prof. dr hab. Maria Żałuska, prof. dr hab. Hanna Karakuła-
Fuchmowicz*

Komitet Organizacyjny

*Przewodniczący, Agnieszka Lewonowska-Banach, Joanna Palka, Iwona Kurgan-Słyś, Anna Liberadzka.
We współpracy z: Sekcja Naukowa Psychiatrii i Rehabilitacji Społecznej PTP Małopolska i Krakowska Rada Psychiatryczna
Akademia Liderów Cogito i Stowarzyszenie Pacjentów "Otwórzcie Drzwi", Stowarzyszenie Rodzin "Zdrowie Psychiczne".*

ŚWIETNE REFORMY ZACZYNAJĄ SIĘ OD ŚWIETNEGO ZESPOŁU

WPROWADZENIE

IX spotkanie EUCOMS odbyło się w Krakowie przy okazji Forum Psychiatrii Społecznościowej Beneficjentów, Rodzin i Profesjonalistów organizowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej w Krakowie.

22 partnerów EUCOMS z 14 krajów europejskich wzięło udział w spotkaniu, uczyło się i dyskutowało o opiece nad zdrowiem psychicznym w Polsce i o tym, jak możemy poprawić systemy w naszych krajach. Wszyscy wiemy, że tylko razem się rozwijamy, więc mieliśmy kolejną szansę udowodnić, że ta sieć jest tak cenna dla nas wszystkich z powodu uczenia się od siebie nawzajem i przenoszenia do naszych społeczności udanych lekcji z całego świata.

Ciepłe powitanie

Profesor Andrzej Cechnicki wraz z współpracownikami przyjęli nas bardzo serdecznie w hotelu "U Pana Cogito" na krakowskich Dębnikach.

Zakład Aktywności Zawodowej "U Pana Cogito" Pensjonat i Restauracja powstał w czerwcu 2003 roku. Jest miejscem pracy i aktywizacji zawodowej dla osób chorych psychicznie.

"U Pana Cogito" obecnie zatrudnione są 24 osoby po kryzysach psychicznych. Cały zysk przekazywany jest na rehabilitację zawodową osób zatrudnionych w "U Pana Cogito".

Budżet hotelu "U Pana Cogito" pochodzi z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i stanowi wzór przedsiębiorstwa, które łącząc ekonomię społeczną z aspektami edukacyjnymi - prowadzi skuteczną rehabilitację osób chorych psychicznie. Ekonomia społeczna to profesjonalna działalność gospodarcza, z której zysk przeznaczony jest na cele społeczne, z dużym udziałem osób wymagających wsparcia. Jest to działalność mająca istotny wpływ na rozwiązywanie ważnych problemów społecznych, łącząca w sposób trwały cele ekonomiczne i społeczne.

DZIEŃ PIERWSZY

27 Maja 2022

WIZYTY STUDYJNE

Pierwszego dnia spotkania, 27 maja, mieliśmy okazję odwiedzić niektóre ośrodki społeczne Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju i Psychiatrii Środowiskowej i porozmawiać z ekspertami o reformie oraz o tym, jak wdrażają swoje dobre praktyki w systemie ochrony zdrowia psychicznego.

Odwiedzone ośrodki:

Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Dzienny Leczenia Psychoz, Ośrodek Leczenia Domowego, Centrum Seniora dla osób chorujących psychicznie od 45 roku życia.

Prelegenci:

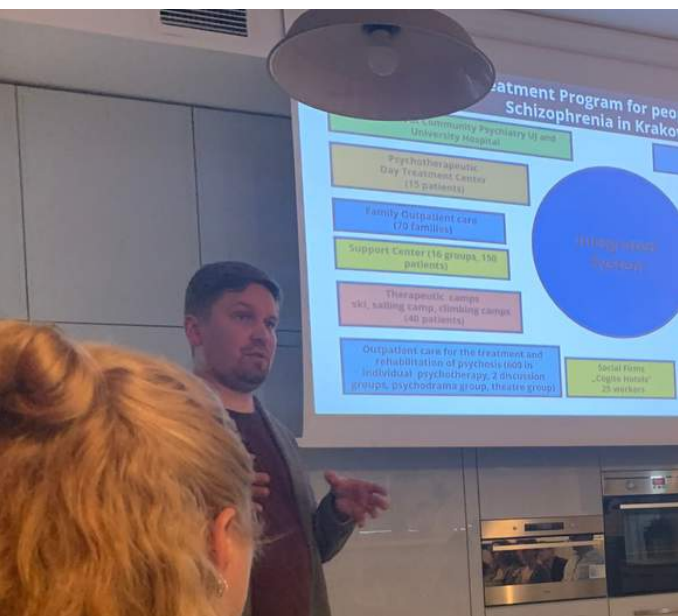
Dr Marta Cichońska
mgr Przemysław Stankiewicz
Dr Piotr Błądziński
Asystent Zdrowienia Anna Monczka
Asystent Zdrowienia Michał Piętniewicz

Przemysław Stankiewicz, jeden z terapeutów w Środowiskowym Domu Samopomocy prezentował temat dobrych praktyk w psychiatrii środowiskowej, budowanych w Krakowie od 50 lat.

Prezentacja powstała we współpracy z profesorem Andrzejem Cechnickim.

Spotkanie wewnętrzne zespołu EUCOMS.

Po wizytach studyjnych przedstawiciele EUCOMS udali się do Żydowskiego Muzeum Galicja na krakowskim Kazimierzu, w którym odbyło się spotkanie Zarządu EUCOMS. Po omówieniu planów i dyskusjach, przedstawiciele EUCOMS ponownie dołączyli do gospodarza Forum Psychiatrii Środowiskowej - Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej wraz z pozostałymi uczestnikami Forum w Galerii Miodowa. Na miejscu kurator galerii Małgorzata Bundzewicz przedstawiła terapeutyczną misję oraz historię galerii, która łączy warsztaty terapii zajęciowej z malarstwa z klasyczną funkcją artystyczno-wystawienniczą.

DZIEŃ DRUGI

---

28 Maja 2022

Forum Psychiatrii Środowiskowej Beneficjentów, Rodzin i Profesjonalistów oraz przedstawicieli EUCOMS

SUKCESY I WYZWANIA

Drugiego dnia, 28 maja, całe przedpołudnie odbywały się dyskusje na temat rozwoju psychiatrii środowiskowej, podczas których dwie ekspertki z Polski, lek. Izabela Ciuńczyk i profesor Maria Załuska, przedstawiły bardzo szczegółowo system zdrowia psychicznego w Polsce, a członkowie EUCOMS mieli okazję zaprezentować sytuację w tych obszarach w ich krajach.

Panel dyskusyjny odbył się w zabytkowym budynku Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Izabela Ciuńczyk opowiedziała o reformie opieki psychiatrycznej z perspektywy Centrum Zdrowia Psychicznego w Koszalinie.

Profesor Maria Załuska, przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Psychiatrii Środowiskowej kontynuowała spotkanie, przedstawiając szczegółowy obraz dotychczasowej reformy opieki psychiatrycznej w Polsce.

Odczytano także list profesora Jacka Wciórki z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, jednego z założycieli Polskiego Towarzystwa Psychiatrii Środowiskowej.

JACEK WCIÓRKA

DLACZEGO POWSTAŁO POLSKIE TOWARZYSTWO PSYCHIATRII ŚRODOWISKOWEJ?

Proces założycielski Towarzystwa o tej nazwie rozpoczął się 5 listopada 2021 roku. Pierwszym Prezesem została wybrana prof. Maria Załuska. Chęć zasiadania w jego Radzie Naukowej wyraziło ponad dwudziestu profesorów. W ostatnich tygodniach toczy się ciekawa dyskusja na temat jej zadań i funkcjonowania. Czasami można usłyszeć pytanie, po co takie Towarzystwo zostało powołane. Poniżej kilka refleksji na ten temat.

Psychiatria środowiskowa nie wydaje się być specjalną gałęzią czy odrębnym rodzajem psychiatrii. Jest to po prostu psychiatria, która udziela pomocy w warunkach społeczności lokalnej, uwzględniając jej zasoby i potencjał. Wspiera ludzi, nie tracąc z oczu ich więzi społecznych, okoliczności i planów życiowych. Przybliża miejsce i dostosowuje sposób udzielania pomocy tak, aby uniknąć społecznego etykietowania i wykluczenia. Docenia podmiotowość osób korzystających z pomocy i ich współpracę w terapii i zdrowieniu. Szanuje ich wolność, prawa i godność. Wykorzystuje instytucje i inicjatywy lokalne lub stara się je włączyć do współpracy i współodpowiedzialności. Zajmując się ludzkim cierpieniem, kryzysami, niepełnosprawnością i zaburzeniami nie zamyka się na egzystencjalny, kulturowy i publiczny wymiar zdrowia psychicznego. W efekcie staje się środowiskowym zdrowiem psychicznym, dziedziną wykraczającą poza wąskie rozumienie działalności medycznej.

Mam wrażenie, że decyzja o powołaniu Towarzystwa deklarującego taki wybór wartości, myśli i praktyk zaangażowanych w pomoc osobom dotkniętym kryzysem zdrowia psychicznego nie pojawiła się ani nagle, ani niespodziewanie, ale wykryształizowała się w ciągu ostatnich kilkunastu lat naznaczonych wysiłkiem reformy zacofanego i niewydolnego polskiego systemu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Można się spodziewać, że sukces pilotażowego projektu konsekwentnie wprowadzającego centra zdrowia psychicznego do krajobrazu polskiego leczenia psychiatrycznego ujawni i uaktywni opór sił przyzwyczajonych do jego systemowej niewydolności wynikającej z niskich priorytetów politycznych. Deficytowe nakłady ograniczały dostępność, zły standard opieki i organizacji, ignorując potrzeby pacjentów i pracowników coraz częściej przenoszonych poza zasięg niepłatnych gwarancji publicznych. Wydaje się, że ten moment oporu realizuje się obecnie w postaci próby zakwestionowania podstaw przewrotnie zapowiadanej reformy pod hasłem przyspieszenia jej kontynuacji.

Podstawową potrzebą w takiej sytuacji jest niedopuszczenie do tego, aby proces reformowania zamienił się w działanie pozorne, które - pozbawione odpowiednich kompetencji i wyobraźni - dopasowuje projekty do istniejących niefunkcjonalnych rozwiązań, gasi rozbudzone prorozwojowe wyzwania i nadzieje, tani konieczną radykalizację zmian, nagradza interesy indywidualne kosztem wspólnotowych. Słowem - w działalność, która niesie ryzyko stagnacji lub regresu.

Lepsza przyszłość opieki nad zdrowiem psychicznym w Polsce wymaga dokończenia reform środowiskowych. Zadanie to od wielu lat podejmuje Sekcja Psychiatrii Społecznościowej i Rehabilitacji Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. W ostatnich latach pojawiło się wiele aktywnych inicjatyw w tym samym kierunku - Sojusz na rzecz Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (NPOZP), Kongres Zdrowia Psychicznego, stowarzyszenia: Oddziały Psychiatryczne w Szpitalach Ogólnych, Centra Zdrowia Psychicznego, Asystenci Zdrowia, Akademia Liderów Cogito (ALC). - rozbudowują społeczną tkankę nowej myśli i praktyki w tym zakresie, zgodnie z ideami i zapisami strategii ogłoszonej w NPOZP. Chyba najwyższy czas uzupełnić ją o niezależną działalność, która operowałaby argumentami spełniającymi wymogi wiedzy opartej na dowodach naukowych, zweryfikowanym doświadczeniu i świadomym, przejrzystym wyborze wartości. Działalność nowego Towarzystwa będzie takim dopełnieniem. Sytuacja dojrzała do tego, by mówić własnym głosem, bez filtrów, pośredników, tłumaczy.

Aby ten głos był znaczący, wyraźny i słyszalny powinien czerpać z szeregu uzupełniających się lub nakładających na siebie wrażliwości i kompetencji. Nowe Towarzystwo będzie zapraszać (już zaprasza) szerokie grono osób zainteresowanych zdrowiem psychicznym, nie ograniczonych rodzajem aktywności zawodowej czy naukowej. Troska o promocję zdrowia psychicznego i skuteczną pomoc w jego kryzysach wykorzystuje przede wszystkim osiągnięcia wiedzy medycznej i nauk o zdrowiu, ale także inspiracje i osiągnięcia wielu dyscyplin humanistycznych, społecznych, przyrodniczych, prawnych, ekonomicznych i technologicznych. Niektóre dyscypliny dopiero kształtują swoje cele i warsztat. Warto je włączyć do listy sojuszników. Wielostronność poprawia jakość i trafność wyciąganych wniosków.

Myślę, że głos takiego sojuszu wiedzy i praktyki w zakresie zdrowia psychicznego i środowiskowych form organizacji pomocy potrzebującym znajdzie odzwierciedlenie i wzmocnienie w powołanej już, ale wciąż otwartej Radzie Naukowej Towarzystwa. Należy mieć nadzieję, że przedstawiciele władz publicznych będą skłonni ją respektować nawet wtedy, gdy będzie ona krytyczna wobec ich propozycji czy decyzji. Moje doświadczenie wskazuje, że wiele takich decyzji podjętych w ostatnich dekadach bez zrozumienia, czym jest i co może wnieść reforma oparta na społeczności, nie poprawiło funkcjonalności systemu zdrowia psychicznego. Wręcz przeciwnie. Nadszedł czas, aby wyciągnąć wnioski.

ZDROWIE PSYCHICZNE W CHORWACJI

DANIJELA ŠTIMAC GRBIĆ

Jestem kierownikiem Zakładu Zdrowia Psychicznego w Chorwackim Instytucie Zdrowia Publicznego i profesorem medycyny społecznej organizacji opieki zdrowotnej na Uniwersytecie Medycznym w Zagrzebiu. Miałam prezentację na temat chorwackiego systemu zdrowia psychicznego i reformy, która obecnie trwa w Chorwacji. Niestety nadal mamy szpitalny, głównie szpitalny system psychiatryczny, a reforma jest w trakcie rozwoju. Opracowujemy nową strategię w zakresie zdrowia psychicznego, a obecnie jesteśmy w trakcie formowania planów działania w zakresie wdrażania, a także celów strategicznych w zakresie tworzenia mobilnych zespołów ds. wizyt domowych dla osób z poważnymi zaburzeniami psychicznymi.

Świadczymy również pewne usługi, takie jak programy badań przesiewowych dla dzieci szkolnych. Prowadzimy również kampanie dotyczące piętnowania oraz edukację personelu szkolnego w zakresie wczesnego rozpoznawania zaburzeń psychicznych. Staramy się także poprawić znajomość zdrowia psychicznego w Chorwacji. Problemy zdrowia psychicznego są nadal jednym z głównych priorytetów zdrowia publicznego w Chorwacji i nadal długość pobytu w szpitalu jest wyższa niż w krajach Unii Europejskiej. Mamy też wyższy wskaźnik samobójstw. Są to więc czynniki, nad którymi naprawdę musimy pracować. I mamy nadzieję, że nasza reforma spowoduje zmniejszenie zaburzeń zdrowia psychicznego i zmniejszenie liczby hospitalizacji oraz poprawę zdrowia psychicznego populacji.

SYTUACJA WE FRANCJI: WHO COLLABORATING CENTRE

KONTEKST KRAJOWY

ALAIN DANNET

Jestem odpowiedzialny za współpracę grupy szpitali zrzeszonych w WHO Collaborating Center w Lille we Francji.

W centrum pracujemy nad promocją środowiskowych usług w zakresie zdrowia psychicznego. Pracujemy również nad programem Quality Rights, opartym na Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych WHO.

Pracujemy również nad zaangażowaniem osób z niepełnosprawnościami w szkolenia i badania. Bardzo ważna jest dla nas zmiana praktyk, aby były zorientowane na społeczność, a nie centralnie na pobyt w szpitalu. Pracujemy nad wprowadzeniem prawa osoby do zmiany perspektywy i zaangażowaniem osób posiadających wiedzę lub doświadczenie, na przykład ekspertów przez doświadczeni. W tym skomplikowanym czasie ważne jest również, aby wzmocnić szkolenie pracowników na temat praw osób chorujących psychicznie. Szkolenie ekspertów, ale także szkolenie chorujących i ich przedstawicieli, aby byli świadomi swoich praw, co pozwala w uzyskaniu większej swobody w psychiatrii środowiskowej i pozostałych usługach zdrowia psychicznego.

Dlaczego w Lille znajduje się ośrodek współpracujący z WHO? To dlatego, że działamy w oparciu o usługi, które są uznawane przez WHO za posiadające dobre praktyki w zakresie usług zdrowia psychicznego w społeczności lokalnej. Dobre praktyki, ponieważ mamy wielu przedstawicieli chorujących zaangażowanych w naszą pracę.

Mamy arte-terapeutów, mamy trenerów sportowych, mamy pracowników wsparcia przez doświadczenie o i oczywiście pielęgniarki, lekarzy, psychiatrów i psychologów.

Ale to, na czym się skupiamy, to praca ze społecznością. Działamy w oparciu o lokalną radę zdrowia psychicznego, która gromadzi wszystkich interesariuszy zdrowia psychicznego. Jest to więc prawie każdy, lokalny przedstawiciel wyborczy, opiekun, chorujący, pracownicy, zarówno pracownicy służby zdrowia psychicznego, ale także lekarz ogólny, pielęgniarki i wszyscy w społeczności. Pracownicy socjalni są ważni, aby pomóc ludziom na drodze ku zdrowieniu.

Głównym punktem naszych usług, które znajdują się na północy Francji, jest to, że pracujemy ze wszystkimi i umieszczamy wszystkich wokół stołu, aby znaleźć lepsze rozwiązanie dla osób z problemami zdrowia psychicznego. I robimy wszystko, co w naszej mocy, aby zniwelować ograniczenia i wykluczenie, To jest sprzeczne z zasadą konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z powodu choroby psychicznej.

OPIEKA WSPOMAGAJĄCA POWRÓT DO ZDROWIA W HOLANDII

DOŚWIADCZENIE

NANETTE WATERHOUT

Jestem ekspertem przez doświadczenie (peer expertise) a także pracuję jako koordynator edukacji przez doświadczenie choroby psychicznej.

Przeprowadziłam badanie, ekspertyzę na temat opieki wspierającej powrót do zdrowia i roli, jaką odgrywają w niej eksperci z doświadczeniem. Zaczęłam opowiadać na spotkaniach o tym, czym właściwie jest zdrowienie według ekspertów przez doświadczenie. Porównałam wyniki z tym, co robiliśmy w naszej organizacji Noord Holland Noord.

Sprawiliśmy, że powrót do zdrowia stał się skuteczny i mamy plan przejścia od papieru do praktyki.

Od własnego doświadczenia można przejść do bycia ekspertem przez doświadczenie. To jest długa droga ukazująca, że nie tylko posiadanie doświadczenia czyni nas ekspertami przez doświadczenie, a zadania i sposób, w jaki pracujemy w naszych akademiach zdrowienia, jak jesteśmy zorganizowani i co robimy. Zorganizowaliśmy edukację dla ekspertów przez doświadczenie w Holandii. Posiadamy już uregulowane i uznane programy edukacyjne na poziomie czwartym i piątym w europejskim systemie kwalifikacji.

WSPÓLNOTOWE ZESPOŁY ZDROWIA PSYCHICZNEGO W PORTUGALII

WDRAŻANIE NOWYCH ROZWIĄZAŃ

JOAQUIM GAGO

Jestem psychiatrą, a także wykładowcą na kierunku psychiatria na Uniwersytecie Nova w Lizbonie.

Obecnie pracuję w krajowym zespole koordynacyjnym dotyczącym reformy zdrowia psychicznego w Portugalii.

W zeszłym roku stworzyliśmy nową legislację organizacji usług w zakresie zdrowia psychicznego. Otrzymaliśmy także pewne fundusze z Unii Europejskiej na wdrożenie założeń reformy zdrowia psychicznego.

Mamy w tej chwili możliwość stworzenia nowych środowiskowych zespołów zdrowia psychicznego w całym kraju, wykorzystując dobre praktyki, a także doświadczenie oparte na dowodach z wielodyscyplinarnymi zespołami.

Organizujemy plan wdrożenia.

Jest to okazja do zmiany sytuacji w Portugalii, ponieważ w przeszłości mieliśmy wiele trudności z finansowaniem, a także z organizacją tej reformy. Jest to więc dobry moment w Portugalii, aby zreorganizować środowiskową opiekę zdrowia psychicznego. Staramy się także szkolić i motywować profesjonalistów do pracy. Ważne jest, aby zespół zdrowia psychicznego nie tylko w zakresie opieki ogólnej, ale także, aby specjaliści psychiatrzy mieli możliwość specjalizowania się i wykonywania bardziej samodzielnej i interesującej pracy w obszarze środowiskowym.

Dr Tor Helge Tjelta Członek Zarządu EUCOMS poinformował o nowych reformach w Norwegii dotyczących zdrowia psychicznego

---

EUROPEJSKA SIĘĆ ORGANIZACJI ZDROWIA PSYCHICZNEGO

DOŚWIADCZENIA

NIELS MULDER

Jestem psychiatrą, profesorem psychiatrii na Uniwersytecie Erazma w Rotterdamie w Holandii, a także przewodniczącym Holenderskiej Fundacji Psychiatrycznej. Mieliśmy spotkanie EUCOMS na temat sposobu organizacji europejskich służb zdrowia psychicznego. Pierwszego dnia Forum odbyliśmy spotkania z naszymi krakowskimi kolegami, którzy opowiedzieli nam o organizacji w Krakowie i o tym, jak w ciągu 50 lat udało im się zbudować bardzo zintegrowany system ochrony zdrowia psychicznego, w którym zarówno służby medyczne, jak i społeczne współpracują ze sobą, począwszy od opieki środowiskowej, poprzez opiekę kliniczną, mieszkania chronione, pracę chronioną. I jak udało im się współpracować, aby zapewnić pacjentom tę opiekę w zintegrowany sposób.

Byłem bardzo zaskoczony, że udało im się to osiągnąć.

Trwało to 50 lat. Miałem zaszczyt prowadzić prezentację na temat grup wsparcia, małych grup, w których pacjenci odgrywają wiodącą rolę i niezależnie od tego, jaki system się posiada (istnieje system w Krakowie, w Holandii, w USA), każdy pacjent ma ludzi wokół, z którymi może współpracować. I ta prezentacja dotyczyła tej metody, a także klinicznych grup tego mikro systemu, z którymi można organizować opiekę i upoważnić pacjentów do organizowania własnej opieki.

ROLA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ W OCHRONIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

GRUPA ROBOCZA DS. ZDROWIA PSYCHICZNEGO EFPC

Ian Walton i Lisa Hill z European Forum for Primary Care w Wielkiej Brytanii przedstawili prezentację na temat roli podstawowej opieki zdrowotnej w ośrodkach zdrowia psychicznego, a następnie zakończyli ją piosenką o miłości, która skłoniła nas wszystkich do wspólnego tańca i śpiewu.

OSTATNIA WIZYTA STUDYJNA

BIURO STOWARZYSZENIA NA RZECZ ROZWOJU PSYCHIATRII I OPIEKI ŚRODOWISKOWEJ

Plac Sikorskiego 2/8
Kraków

Pod koniec pobytu i sesji plenarnej zespół delegatów EUCOMS dołączył do profesora Andrzeja Cechnickiego w jego biurze badawczym, aby zrekapitulować to, co zostało powiedziane podczas Forum, rozmawialiśmy o pomocy, którą wszyscy możemy zapewnić, aby wspierać ruch społeczności zdrowia psychicznego w Polsce.

Zapewnienie tego ruchu przez Ministerstwo Zdrowia nie jest oczywiste i dlatego powinniśmy pracować nad deklaracją dotyczącą wysokiej jakości środowiskowej opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego. Chcemy rozwijać ją w tym dużym środkowo-europejskim centrum, jakim jest Polska. To jest ważne dla obywateli Polski i krajów ościennych.

Rozmawialiśmy o wojnie w sąsiedniej Ukrainie i jej wpływie na polski system zdrowia psychicznego. Duży napływ uchodźców jest sporym obciążeniem dla centrów zdrowia psychicznego i wymaga naszego wsparcia i solidarności. Cieszymy się, że organizacje polskie dołączą do sieci EUCOMS i stworzą środkowoeuropejski hub.

Omówiliśmy również możliwość zorganizowania w Krakowie przyszłego spotkania

European Assertive Outreach Foundation (EAOF).

Jeśli tak się stanie, do Krakowa powróci większa delegacja EUCOMS. Trzymamy kciuki!

PROFESOR ANDRZEJ CECHNICKI

Jestem psychiatrą i psychoterapeutą, pracuję w Katedrze Psychiatrii Środowiskowej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Organizujemy od 40 lat (lub więcej) w Krakowie psychiatrię zorientowaną na osobę lub potrzeby dla naszych pacjentów cierpiących na psychozy i ich rodzin. Ma ona długą tradycję dialogu i organizowania sieci wielu instytucji, które wspierają powrót do zdrowia naszych pacjentów. Organizacje te są ośrodkami leczenia dziennego, pracy stacjonarnej, ośrodkami dziennymi, które są firmami społecznymi i jednostkami rodzinnymi i mieszkalnictwem wspomaganym i oczywiście usługami ambulatoryjnymi i leczeniem domowym. Cały ten program przeznaczony jest dla tysięcy pacjentów cierpiących na psychozy.

Co roku organizujemy w Krakowie Forum Psychiatrii Środowiskowej. To jest bardzo ciekawy projekt. Od wielu lat dyskutujemy o naszym rozwoju opieki i widzimy, że jest on bardzo zbliżony do rozwoju psychiatrii środowiskowej w Europie, a i problemy są podobne.

Staramy się porównywać różne usługi i angażować także Polskę.

To psychiatria w ruchu europejskim. To dobry plan na przyszłość. Być może dużo więcej zorganizujemy wspólnie. Być może spotkamy się razem na Europejskim Kongresie Psychiatrii Środowiskowej. To jest bardzo dobry pomysł i mam nadzieję, że przyszłość będzie bardzo ciekawa w procesie integracji nas wszystkich.

DR RENE KEET

Byłem przez dwa dni w Krakowie wraz z delegacją EUCOMS. Uczestniczyliśmy w Forum Psychiatrii Środowiskowej organizowanym przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej. Nie ukrywam, iż jestem pod wrażeniem standardu opieki psychiatrii środowiskowej w Polsce. Wiele rzeczy, które opisujemy w wizji EUCOMS, widzieliśmy tutaj, zarówno w rzeczywistości, jak i w codziennej praktyce.

Ona wzrasta przez lata, a nawet przez dekady. Jest to bardzo zwarty silny ruch. Widzieliśmy podejście do zdrowia publicznego, w którym cały region pracuje razem. Spotkałem wielu asystentów zdrowienia. Widzieliśmy także podejście zorientowane na powrót do zdrowia i dobrą współpracę. Jest to przykład dla innych krajów, tak samo jak dla nas. Możemy się od nich wiele nauczyć. Wróciliśmy do domu w bardzo pozytywnym nastroju, ale także z pewnymi obawami, ponieważ nic nie jest oczywiste. I również rozwój środowiskowego zdrowia psychicznego w Polsce nie jest czymś oczywistym. Dlatego tak ważne jest, aby ten silny rozwój dobrych praktyk trwał nadal, bo zdrowie psychiczne jest ważne i ma przed sobą przyszłość.